

litarjevi kislini (concentrirte Salpetersäure) stopé in ti stopljini naj prilijejo 1 funt vode. V to namako naj se položé čez noč glavniki, ki postanejo v nji rudečkasti. Potem se vzamejo iz namake, se dobro zmijejo z vodo in položé v drugo namako, ki se naredí, da se smerdljivega žvepla (Kali-Schwefelleber) stopí v vodi (na bokal ali na 2 funta vode se vzame en del tistega žvepla). Že v eni ali dveh urah so glavniki kaj lepo černi. Potem se dobro umijejo, posušijo in skerbno likajo.

„Steir. Ind. u. Gew. Bl.“

Odgovor na vprašanje.

Na vprašanje čast. gosp. Ferd. Šmida v poslednjem listu l. l. zavoljo pograšanih ptičkov lahko povem, da tudi pri nas okoli Dobrove, Brezovice in v bližnjih hribih teh milih ptičkov že od jeseni zelo zelo pogrešamo. Še otrokom se to čudno zdí, da nas je ravno letos ta ljuba pevavica tako nenadoma zapustila. Ko sem uni dan v hudem mrazu ubogo žival miloval, mi je nek deček terdil, da so letos že vsi ptički zmrznili ali pa kam drugom zbežali, ker drugi se nikjer več ne vidi in ne sliši, kakor kak terdokljunsk vrabec za skednjem ali kaka kruljeva vrana na cesti.

A. Praprotnik.

Starozgodovinski pomenki.

Napisi s starih istrijskih kamnov.

Mnogoteri napisi s kamnov rimskega časa so bili že v teh listih pretresovani iz tega namena, da bi se po njih kaj bolj posebnega zasledilo od nekdanjih stanovavcov slovenske zemlje. Imena starih božanstev in človeških oseb so se našle, ki so bolj ali manj svetlo pričevanje za slovenščino starih ljudstev teh strani na dan dale. Vendar doslej ni bilo še kamnov iz istrijske krajine na versti, ker so bili manj znani med učenim svetom. Dr. Kandler je pa pretečeno leto izdal zbirko vseh važnejih zgodovinskih spominkov za istrijsko primorje pod naslovom „Indicazioni per ricognoscere le cose storiche del Litorale“; ondi se nahajajo tudi vsi napisi iz rimskega časa, kar jih je doslej na znanje prišlo, in na teh se berejo mnoge imena, ktere bi utegovale kaj pričevati od narodnosti starih ondajšnjih stanovavcov.

Med imeni oseb zlasti padajo v oči sledeče:

Baburia, str. 232, na teržaškem kamnu tega obsežka: BABVRIAE Plotiae Talioniae Plotianus et Juliana Matri carissimae. — V tem imenu ni mogoče zgrešiti slovenske korenike, vzete po imenu staroslovenske boginje Žive Babe.

Brinniarius, str. 265, na koperškem kamnu s tem napisom: Sex. BRINNIARIVS Certus Voto compos Pecun. sua Portic. fecit. — Ne vém, kdo bi pri tem imenu ne mislil na kakega slovenskega Brinjarja, dasiravno nekedar še niso znali brinjevca kuhati.

Ogulnius, str. 276, na neki lončeni posodi s takim naslovom: L. OGVLNI. — To ime je sila podobno slovenskemu Ogelniku ali Vogelniku.

Turus, str. 273, v Labinu med napisom: Veselevesi Petronio Triti F. Is. in Provincia D. F. L. TVRVS. — To ime je cel slovensk Tur ali vol.

Druge imena, ktere bi utegnile na slovenščino kazati, so: Baebius, Cossutius, Cumicus, Gavillius, Lusinianus, Laepoca, Tuia, Mussius, Volcia. Drugačnega rodú so pa, na pr., imena: Alfia, Taddaeus, Usius, Thasus, Svioca, Cofius.

Med imeni božanstev pa se nahajajo razun rimskih bogov in Histrie v boginjo prestvarjene nektare celó neznane:

Boria, str. 241, na oltarskem kamnu v Poli, z napisom: Evancelus Colonorum Polensium BORIAE V. S. L. M. — Ali je to imé sorodno z greškim Boreas ali s slovensko Burjo, naj sodijo drugi.

Blaudia, str. 222, na teržaškem kamnu, kateri nosi

zraven ime celjskega rojaka: BLAVDIAE Gn. Pompeius Justinus Cl. Cel. V. S. L. M. — Od tega imena pravi dr. Kandler, da naznanuje neko domače božanstvo.

Eia, str. 240, na oltarskem kamnu v Poli, z napisom: EIAE Aug. Ant. Severina V. S. — To imé ima celó neznano podobo; ravno tako sledeče:

Ica, str. 274, nad studencem v Flanoni, z napisom: M. Vipsanus M. L. Faustus ICAE. V. S. L. M. — Od tega imena misli dr. Kandler, da bi bilo ime tistega studenca, v božanstvo prestvarjenega, ravno to, kar je Grek ali Latinec klical z besedo Nympha.

Venus Iriea, str. 267, na malem oltarskem kamnu v Pičeni, z napisom: IRIEE Veneri C. Vale. Optati F. Illi-cula V. S. L. M. — To je neznan priimek rimske boginje Venere; morebiti se dá razložiti z greškim *ισρηλος*, sacerdotalis.

K temu je še pristaviti nekaj od boginje Istrie ali Histrie, ktero naznanujeta dva kamna v Poli, s sledečim napisom:

Afflania ISIAS ISTRIAE.

HISTRIAE Fanum, ab Cajo Vibio Varo Patre inchoatum. Qu. Caesius Macrinus perfecit et dedicavit.

Dalje še kamen v Poreču (Pareni):

Carminia L. F. Prisca HISTRIAE TERRAE V. S. L. M.

Komu da bi bila ta boginja podobna, morebiti se ravno iz prvega napisa spregleda, namreč egiptovski Izidi; drugi napis pa ima v Poli podobnega na strani, kateri pa se glasi na fortunó; iz tretjega se vidi, da je istrijska zemlja kot boginja počitovana. Istrija kot boginja domišljevana se je pred oči stavila v podobi koze, kakor dr. Kandler sodi iz podobe takošne, ktera se je našla v Piranu; tudi sedanji istrijski gerb ima kozo na svojem polji, samo da je to gredoča koza, na uni podobi pa je stoječa, z glavo po strani obrnjeno.

Takošne stvari bi utegovale našemu gosp. Terstenjaku priložne biti, da bi jih z izverstno svojo učenostjo in bistrovednostjo dalje preiskaval.

Iz dr. Kandlerjevih bukev naj še nekaj pristavim. Po njegovi misli je Istrija segala do Divina, Vipave, Postojne in Snežnika loškega. Stanovavci te zemlje so bili nekaj traškega, nekaj celtiškega rodú; med celtiški rodovinami so pri Pliniu imenovani Secusses, Subocrini, Catali in Menocaleni (Plin. hist. nat. l. III. c. 24.), in sicer prvi naseljeni krog Pične, drugi pri Buzetu, tretji, namreč Katali, na Pivki, in poslednji pri Divinu in Volčjem gradu. Dalje pri Novem gradu (Castel novo) iše dr. Kandler še Japode, na Vipavskem in pri Idrii pa Karne; pri Idrii on vé za staro mesto Artaro. Da so Katali in Karni blizo Tersta stanovali, pričuje napis, v Terstu ohranjen na velikem kamnu; ta kamen je bil s podobšino vred postavljen v slavo Fabia Severa, kateri je pri cesarji Antoninu Piju toliko opravil, da so Katali in Karni, ktere je že cesar August teržaški srenji pridružil bil, tudi pravice rimskih mestnjanov zadobili. Hieinger.

Šolske zadeve.

Učiteljska skupščina v Žabnicah na Koroškem.

Popisal Matija Majar.

(Konec.)

Gledé drugega vprašanja zavoljo cerkvenega petja, so bile misli nekako bolj različne; vendar večina učiteljev se je v tem složila: da v učilnici petje med mladino vpeljati ni celó nič težavnega, ako le učitelj hoče in k temu veselje ima. — Mladina, posebno slavenska, ima že sama po sebi veselje za petje; celo leto jih slišiš same od sebe prepevati, posebno v jeseni na paši se vse razlega od njih petja. Ni potreba učencov še le siliti k petju; učitelj jih le razveseli, ako jim dovoli v učilnici zapeti. Pa pesmice mora izbrati take, ktere so kratke, lahke, priprostemu narodu že od nekadaj zna ne